W NUMERZE: wiadomości z życia ZPB • Reportaż z Kalet - str. 1-4-5 • Święto w polskich klasach - str.3 • W Słucku odradza się wiara katolicka - str.6 • Relaks, rozrywka, humor - str.8 •

Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi • Rok wydania V • 19 - 25 września 1994 r. • nr 37 (123)

...TA ZIEMIA ŚWIĘTA JEST!

Sylweriusz Dworakowski
Zdzisław Lenkiewicz
Eugeniusz Skrobocki

relacjonują z uroczystości, które odbyły się we wsi Kalety rejonu grodzieńskiego w pierwszą niedzielę września. Do Kalet przybyło ponad półtora tysiąca naszych rodaków, aby uczcić pamięć tych, którzy zginęli na tej ziemi 55 lat temu.

We wsi Kalety w rejonie grodzieńskim poświęcono pomnik-kaplicę upamiętniającą rozstrzelanie we wrześniu 1939 roku, przez Armię Czerwoną 36 żołnierzy Wojska Polskiego i kopistów.

Uroczystości miały ograniczony scenariusz. Władze nie zgodziły się na udział kompanii reprezentacyjnej WP, na przyjazd zorganizowanych grup z Polski. Osobistości życia społeczno-politycznego, które przybyły do Kalet, między innymi senator RP Barbara Łękawa, prezydent Białegostoku Andrzej Lussa i dwaj generałowie WP występowali prywatnie. Nie było oficjalnych powitań, przemówień, salwy honorowej przy zbiorowej mogile zastrzelonych żołnierzy. Były łzy wzruszenia i radości.

Ciąd dalszy na str. 4-5

Msza święta w Kaletach.

Przed nowym kościołem

UCZCZONO 50 ROCZNICĘ WYDARZEŃ POD SURKONTAMI

Dla uczczenia 50 rocznicy tragicznych wydarzeń pod Surkontami, bitwy zgrupowania żołnierzy AK z wojskami NKWD 21 sierpnia 1944 r., w której zginął ostatni dowódca Okręgu Nowogródzkiego AK mjr "Kotwicz" (Maciej Kalenkiewicz) i wielu jego podwładnych, w większości synów Ziemi Lidzkiej z inicjatywy Lidzkiego oddziału ZPB w kościele farnym została odprawiona msza św. w intencji poległych żołnierzy. Po mszy św. byli żołnierze AK, członkowie ZPB i TKPZL udali się na groby poległych do Surkont, gdzie żołnierze AK złożyli piękne dębowe wianki na grobie swego dowódcy i kilku kolegów.

Tym, co przybyli na cmentarz po raz pierwszy w krótkich słowach była opowiedziana historia tego wydarzenia. Następnie wszyscy w skupieniu odmówili wiązankę paciorków za dusze poległych. Na koniec byli żołnierze AK podzielili się swymi wspomnieniami o tym wydarzeniu, o walce z hitlerowskim najeźdcą, o bolesnych ciosach doznanych ze strony władz sowieckich za walkę ze wspólnym wrogiem. Przed naszym przyjazdem na wszystkich grobach płonęły znicze, postawione przez miejscową ludność, która opiekuje się tym żołnierskim cmentarzem. Zaś same znicze zostały dostarczone z Polski przez córki Macieja Kalenkowicza.

Stanisław USZAKIEWICZ

KAPŁAN Z POWOŁANIA

Chcemy wyrazić przez Waszą gazetę głęboką wdzięczność i szacunek naszemu kapłanowi - księdzu Albertowi Masalskiemu z Kalwaryjskiego kościoła w Mińsku. Jest to prawdziwy naśladowca Chrystusa, gorejący głęboką miłością ku Panu Bogu i Matce Najświętszej. Jest to kapłan z powołania oddający wszystkie swe siły, zdrowie, samego siebie Służbie Bożej. Zachwycamy się pięknymi kazaniami księdza Alberta, przenikającymi do głębi duszy, nawołującymi do życia pobożnego.

Życzymy naszemu kochanemu duszpasterzowi dobrego zdrowia, długich spokojnych lat życia i dużo radości w pracy.

W imieniu wdzięcznych parafian

Zofia PANSEWICZOWA
MIŃSK

W LACHOWICZACH

W kwietniu b.r. powstał Oddział ZPB w Lachowiczach obwodu brzeskiego. Obowiązki prezesa oddziału pełni p. Jadwiga Witko.

Jak pawiadomił nas skarbnik Oddziału p. Wacław Anuszkiewicz obecnie oddział liczy 27 członków ale wielu miejscowych Polaków wyraziło chęć wstąpienia do Związku. Ludzie stęsknili się za słowem ojczystym, dlatego chętnie prenumerują "Głos znad Niemna", czytają polskie pisma, które im pokazują p. Wacław i p. Jadwiga. Lachowicze dwukrotnie spaliły się w czasie działań wojennych i z tego powodu w rodzinach polskie słowo drukowane nie zachowało się.

- Niedawno - mówi p. Wacław - rejonowy wydział kultury obiecał udostępnić nam pokój w pomieszczeniu biblioteki, dzięki czemu będziemy mogli rozwijać działalność kulturalno-oświatową. Przekażemy do biblioteki książki polskie, które otrzymaliśmy w postaci darów. Zorganizujemy w bibliotece oddział literatury polskiej, przewidujemy także, że będziemy tam urządzać wystawy polskiej książki.

J.D.

AKTUALNOŚCI • FAKTY • WIADOMOŚCI

❒ Zadłużenie Białorusi za dostawy gazu z Rosji wynosi 434 mln dolarów.

❒ Według stanu na początek września b.r. na Białorusi działało 1470 wspólnych przedsiębiorstw oraz ponad 500 przedsiębiorstw, będących własnością zagranicznych inwestorów. Przodują inwestorzy z Polski, Niemiec, USA, Włoch i Austrii.

❒ W lotnictwie cywilnym Republiki przewozami ludzi i towarów trudni się 5 organizacji.

❒ Dyrektor generalny oraz główny księgowy Państwowego Parku Narodowego "Puszcza Białowieska" zostali zwolnieni ze swych stanowisk za nadużycia. Odtąd Park Narodowy będzie podlegać Zarządowi Rrezydenta RB.

❒ Na mocy dekretu Prezydenta RB A. Łukaszenki były Minister Obrony Republiki generał-pułkownik Paweł Kozłowski został zdegradowany do stopnia generała-lejtnanta. Przyczyna - nadużycia z racji uprzednio zajmowanego stanowiska podczas uroczystości weselnych syna.

❒ Rosja i Chiny podpisały wspólną deklarację i oświadczenie, na mocy których strategiczne rakiety jednego kraju nie będą wycelowane przeciwko drugiemu.

❒ Zachodnie banki prywatne zgodziły się na redukcję o połowę polskiego długu (13,2 mld dolarów)

❒ "Grand Prix" tegorocznego festiwalu piosenki w Sopocie, oraz czek na 15 tys. dolarów otrzymał polski zespół rockowy Varius Manx z Łodzi.

❒ Szwedzki koncern Volvo zamierza wybudować w Polsce montownię samochodów ciężarowych i autobusów.

❒ W Polsce do najzamożniejszych należą województwa płockie i warszawskie. Najbiedniejszymi są suwalskie i nowosądeckie.

❒ Średnio o 10% podrożały od 1 września w Polsce gaz i energia elektryczna dla ludności.

❒ Akcja Wyborcza Związku Polaków na Litwie - pod taką nazwą powstała partia litewskich Polaków, której przewodniczącym został Jan Sienkiewicz.

❒ Według danych Banku Światowego w roku 2030 liczba mieszkańców swiata wyniesie 8,5 mld.

❒ Woda coraz bardziej staje się produktem strategicznym. W Izraelu zastosowano skomputeryzowane systemy sztucznego nawadniania. W Arabii Saudyjskiej pszenicę podlewa się odsalaną wodą morską . W Grecji za zraszanie trawników i mycie samochodów wodą pitną płaci się wysoką grzywnę.

POŚWIĘCENIE TABLICY PAMIĄTKOWEJ

W kościele św. Jana w Wasiliszkach odbyło się poświęcenie tablicy pamiątkowej żołnierzom Armii Krajowej, zamordowanym 10 stycznia 1944 r. przez okupantów niemieckich. Przybyło dużo dostojnych gości z Polski: kombatanci, którzy walczyli na tych terenach, rodacy, których rodowody sięgają ziem wschodnich, a obecnie zamieszkałych w centralnej Polsce.

Delegacja przybyła na czele z wiceprezesem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej panem Stanisławem Karolkiewiczem, byłym dowódcą 1-szej kompanii Warszawskiej UBK ps. "Szczęsny" z Warszawy, z ks. kapelanem parafii św. Stanisława na Żoliborzu Janem Maciejewskim. Przybyli weterani, bojownicy placówki Wasiliszki okręgu Nowogródzkiego pan Józef Pawlukiewicz, Jan Wołłk - "Łamer", pan Stanisław Sierżan - "Róża", pan Antoni Donilewicz-Grzmot i inni. Honorową wartę trzymali zasłużeni kombatanci Wojska Polskiego, kilkunastu wojskowych. Wstępne słowo powitalne wygłosił ks. proboszcz Stanisław Pytel. Mówił: do Boga nie ma granic, o godności człowieka i służeniu Bogu. Następnie przemawiał pan Józef Pawlukiewicz. Mówił o zamęcie, jaki uczynili Żołnierze AK w Wasiliszkach, jakie ponieśli staraty Niemcy i ich najmici Ukraińcy. Ks. kapelan Jan Maciejewski powiedział, że ofiarność ludzi jest niezmierna w obronie Boga i Ojczyzny. Mszę św. za poległych odprawił ks. kap. Jan Maciejewski. W kościele zebrało się dużo wiernych parafian a także z innych miejscowości. Niejedna osoba, siostra czy brat ze łzami w oczach, z modlitwą na ustach i ciężkimi westchnieniami wspomniała poległych. Po mszy św. odbyło się odsłonięcie tablicy. Następnie goście odjechali w Stare Wasiliszki, gdzie jest postawiony na cmentarzu krzyż na grobach i nagróbkach poległym. Słowo wygłosił wiceprezes p. Stanisław Karolkiewicz, m.in. powiedział, że naród polski z nadludzkim wysiłkiem walczył o swą wolność przy ogromnych ludzkich ofiarach , o swą godność z wielkim heroizmem. Szczytem tych tragicznych przeżyć były dni wrześniowe 1939 r., haniebna zmowa Hitlera i Stalina, zbrodnicza napaść na Polskę i jej 4-ty rozbiór. Na zakończenie pan Kazimierz Markiewicz podsumował, że pakt Rybbentrop-Mołotow i napaść Niemców na Polskę było strasznym ciosem dla polskiego żołnierza , gdyż Polacy musieli walczyć na dwa fronty.

My Polacy z kresów wschodnich i ta ziemia, która wydała takich wybitnych ludzi: jak Ogińskiego, Kościuszkę, Mickiewicza, Traugutta, Orzeszkową i innych, przeżyliśmy władców i stale zmieniające się prawa, obyczaje i urzędowe języki. A to za każdym razem kosztowało utartę życia ludzkiego, wolności i narodowości, mienia i dorobku ludzkiego i rozbicie rodzin.

Pomimo okupacji niemieckiej i bolszewickiej, germanizacji, stalinizacji, deportacji, ateizacji, rusyfikacji, kolektywizacji nie wyrzekliśmy się Boga i obyczajów naszych przodków i "Nie rzucim ziemi skąd nasz ród". Goście zwiedzili wspaniały kościół św. Piotra i Pawła, słynący swą pięknością strzelistych wież, gotycką przepiękną rzeźbą.

Autokarami goście odjechali trasą do Lidy i Surkont uczcić pamięć Kolenkiewicza, dowócy okręgu nowogródzkiego.

Tablica ufundowana przez ŚZŻAK staraniem p. Józefa Pawlukiewicza.

6 września 1994 r. Wasiliszki

Jan KIRWIEL

Odzyskano 1200 budynków

Kościoły na Węgrzech odzyskały do tej pory 1200 budynków sakralnych zagrabionych przez komunistów - podała węgierska Agencja Prasowa MTI. Na mocy decyzji przyjętej przez parlament węgierski w 1991 r. Kościoły i związki wyznaniowe powinny w ciągu 10 lat od wejścia w życie ustawy otrzymać z powrotem wszystkie obiekty służące im do celów kultowych, edukacyjnych, socjalnych i kulturalnych, które zabrał im rząd komunistyczny.

Obecnie władze zadecydowały o zwrocie 3900 spośród 4350 budynków, o które ubiegają się Kościoły. Większość z odzyskanych obiektów przypadła katolikom i Kościołom protestańskim. W czasie reżimu komunistycznego upaństwowiono na Węgrzech ok. 10 tys. budynków należących do Kościołów i wspólnot wyznaniowych.

Podziękowanie za piosenkę. Fot. M.Aniszczenko

RAPORT PAPIESKIEJ AKADEMII

Papieska Akademia Nauk podziela niepokój ekspertów ONZ w sprawie groźby "bomby demograficznej". Mówi o tym ogłoszony ostatnio raport na temat zaludnienia i zasobów, przygotowany przez tę placówkę. Zdaniem ekspertów Akademii, trzymanie się dotychczasowej stopy przyrostu naturalnego sprawi, że w roku 2025 liczba mieszkańców naszej planety podwoi się i wyniesie 11 miliardów.

Papieska Akademia Nauk wyraża szczególne zaniepokojenie "eksplozją megalopoli" na południowej półkuli. "W 2000 roku 21 z 208 megalopoli liczących ponad 8 mln mieszkańców znajdować się będzie w krajach Trzeciego Świata. W roku 1950 w tej części świata nie było ani jednego tak wielkiego miasta".

W sprawie problemu wyżywienia, autorzy raportu stwierdzają co następuje: "Produkcja żywności byłaby jeszcze wystarczającą dla stale przybywającej ludności, gdyby wszyscy mieli dostęp do produktow i technologii; jednakże brak równowagi pomiędzy wielkimi połaciami świata staje się coraz bardziej wyraźny, a niedostatek wody, zubożenie gleby oraz ujemne skutki intensywnej produkcji rolnej stawiają przeszkody nie do pokonania".

* * *

Podana przez zbliżoną do Episkopatu Włoch agencję SIR (Serwizio Informazione Religiosa) wiadomośc o raporcie Papieskiej Akademii Nauk, wywołała sensację we włoskich środkach przekazu. Prasa pisała, że ocena ta nie zgadza się z dotychczasowym stanowiskiem Stolicy Apostolskiej w sprawie polityki zaludnienia, w Watykanie podkreślano bowiem zawsze, że przeludnienie jest pojęciem względnym, a poza tym nie należy jemu wyłącznie przypisywać problemów głodu i niedożywienia na świecie.

Komentując raport, Radio Watykańskie przypomniało przede wszystkim, że członkami Papieskiej Akademii Nauk są uczeni z różnych stron świata, nie zawsze katolicy, którzy "w całkowitej niezależności przyczyniają się do postępu w nauce". Dlatego należy odróżniać wypowiedzi tej instytucji od wypowiedzi Urzędu Nauczycielskiego, nie można też przyjmować wyników jej badań za "strategię duszpasterską Stolicy Świętej", bo nigdy nie spełniała ona takiej roli.

Dokumenty

Do zadań Kościoła na uniwersytetach i w kulturze akademickiej należą przede wszystkim ewangelizacja i dialog wiary z różnymi dyscyplinami nauki - głosi dokument na temat obecności Kościoła na uniwersytecie i w kulturze akademickiej, ogłoszony wspólnie, 7 czerwca, przez Kongregację Wychowania Katolickiego oraz Papieską Rądę ds. Świeckich i Kultury.

W pierwszym swym rozdziale nowy dokument watykański mówi o sytuacji wyższych uczelni. Zwraca się tu np. uwagę, że kontestacja lat 1968-70, choć wywołała pewne zamieszanie na wyższych uczelniach, przyczyniła się również do demokratyzacji życia społecznego i kulturalnego, w tym także powszechnego dostępu do studiów wyższych.

W dokumencie zwraca się uwagę, że katolicy nie zawsze potrafią dawać w tym środowisku świadectwo swej wiary, a sytuację pogarsza "brak teologów kompetentnych w dziedzinach nauki i techniki oraz profesorow o dobrej formacji religijnej".

W drugiej części dokument omawia "obecność Kościoła na uniwersytecie i w kulturze akademickiej", podkreślając, że do zadań Kościoła należą przede wszystkim ewangelizacja i dialog wiary z różnymi dyscyplinami wiedzy. Część trzecia przynosi uwagi i sugestie przydatne w pracy duszpasterskiej. Mowa jest tu m.in. o celowości powołania komisji episkopatu (a także diecezji i parafii) do spraw wyższych uczelni i przygotowania przez każdy Kościół lokalny własnego dokumentu na ten temat. Radzi się, aby tam, gdzie jest to możliwe tworzyć parafie akademickie i dążyć do nawiązania kontaktów wyższych uczelni z wydziałami katolickimi. Formacją duszpasterzy akademickich zająć się powinny parafie oraz ruchy kościelne i stowarzyszenia katolickie.

☞ **UWAGA GRODNIANIE !**

Uprzejmie informujemy, że zebrania członków Oddziału Miejskiego ZPB m. Grodno będą odbywać się w pierwszą i trzecią środę każdego miesiąca b.r. w pomieszczeniu Domu Kultury przy ul. Dzierżyńskiego, 1. Początek o godz. 18.30

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Oddział Miejski ZPB

Chcemy polskich programów

Piszę do gazety po raz pierwszy. Do polskiej szkoły nie chodziłam, ale bardzo lubię język polski więc się sama nauczyłam czytać i pisać. Rodzice - Polacy i uczyli nas mowy ojczystej z dziecinnych lat. Chcę podziękować Redakcji za piękną i sprawiedliwą gazetę, którą czytam po kilka razy, nieraz ze łzami w oczach.

Pragnę poruszyć kilka problemów. Pochodzę z parafii Kobylnickiej. Podczas odpustów, jak pamiętam, zawsze bardzo pouczające i zrozumiałe nauki głosił ksiądz Stanisław Kuczyński, który teraz pracuje w Grodnie.

W ubiegłym roku poszczęściło mi się w Budsławiu uczestniczyć we mszy św, odprawianej przez księdza Władysława Zawalniuka w Mińsku. To było wielkie przeżycie. Jakże powinni być szczęśliwi ludzie tej parafii, gdzie pracuje ksiądz Władysław.

Dużo teraz się pisze w języku białoruskim w kościele. Obawiam się, żeby wprowadzenie języka białoruskiego do obrządku kościelnego nie odbyło się w sposób krzywdzący dla Polaków. Był czas, gdy zmuszano naszych rodziców zapisywać się Białorusinami, teraz mogą się znaleźć tacy, którzy zechcą zmusić modlić się po białorusku. A gdzie odrodzimy swój język ojczysty jak nie w kościele? To jest jedyne miejsce, gdzie go możemy usłyszeć. W Mołodecznie nie ma audycji w języku polskim ani w radiu, ani w telewizji. Jedynie Grodno jest w lepszej sytuacji, co widzimy z publikowanych w "Głosie" programów telewizyjnych. Coś należy zrobić, żeby dla Polaków były w telewizji audycje w ich języku ojczystym, chociaż kilka godzin tygodniowo.

Aleksandra KURCINOWSKA

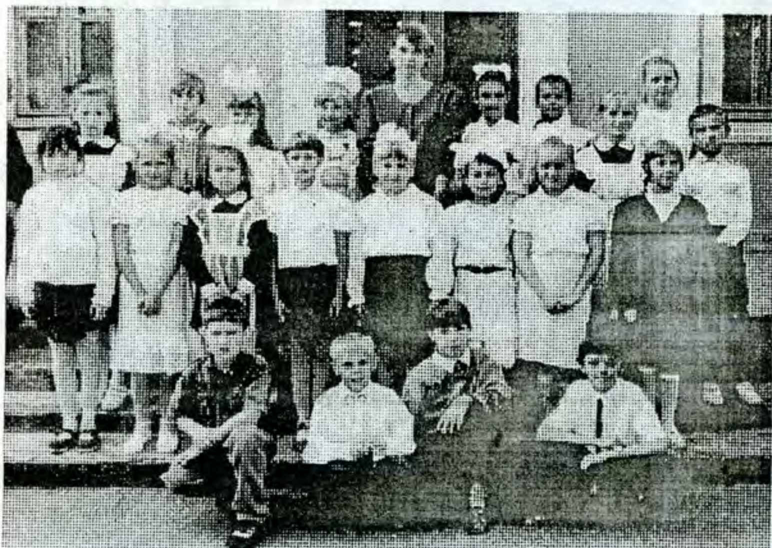
OŚWIATA

ŚWIĘTO W POLSKICH KLASACH

Fotoreportaż Michała Aniszczenko

Bardzo piękne święto odbyło się w pierwszy dzień roku szkolnego w grodzieńskiej szkole średniej N17. Najbardziej cieszyły sie razem ze swymi rówieśnikami i rodzicami uczniowie polskich klas. W tej szkole w tym roku do pierwszej klasy zaczęło uczęszczać 28 maluchów. To jest największa polska klasa na Białorusi. W polskich klasach tej szkoly naukę w języku ojczystym pobiera około 70 dzieci.

Dzisiaj w Republice Białoruś w polskich klasach uczy się prawie 450 uczniów, a w klasach gdzie język polski wykłada się jako przedmiot kilka tysięcy , jeszcze więcej poznają język ojczysty w kółkach i fakultatywach..

Na zdjęciach naszego fotokorespondenta Michała Aniszczenko widzimy jak odbywało się święto rozpoczęcia roku szkolnego w szkole N17 Grodna..

Nasze wakacje na kolonii w Sadownem

W Sadowne przybyliśmy znad Niemna, co wstęgą się wije

I wszyscy cieszymy się szczerze

Że mamy tak miłe spotkanie

W objęciach Macierzy.

W Sadowne przyjechaliśmy 5 lipca, przywitano nas po staropolsku chlebem i solą. Oprócz nas na kolonii były dzieci polskie z Sokołowa i Siedlec. Dzieci z Sokołowa przedstawiły część artystyczną, ktorą białoruskie dzieci przyjęły gromkimi brawami. Nastąpiło wzajemne poznanie. Przyjaźń trwała do końca kolonii.

Mieliśmy wspaniały plan pracy na każdy dzień. W celu poznania Sadownego i jego okolic, organizowane byly piesze wycieczki np.: do młyna w Krupińskim, na Stromą Górę, do Broku. Koloniści zwiedzili Muzeum Ziemi Sadowieńskiej i Izbę Pamięci Narodowej, zapoznając sie z historią regionu i Ziemi Makowieckiej.

Nasze dzieci aktywnie uczestniczyły w zajęciach poświęconych kształceniu języka polskiego. W ramach tych zajęć oglądały polskie filmy np.:"Krzyżacy", "W pustyni i w puszczy". Były zajęcia z historii Polski. Na zakończenie nauki wręczono dyplomy i nagrody.

Dzieci chętnie brały udział w nauce piosenek polskich. Znają dużo piosenek ludowych i religijnych, które śpiewały w kościele jako chór. Ukoronowaniem tego był festiwal piosenki kolonijnej.

Dużą atrakcją były zajęcia sekcji tanecznej. Dzieci nauczyły się dwóch tańców ludowych: poloneza i krakowiaka. W dniu 24.07. zorganizowano barwny korowód przebierańcow, ktory z piosenką przemaszerował ulicami Sadownego. Organizowano konkursy rysunkowe. Zdolności aktorskie ujawnili przygotowując wieczór baśni i bajek w wersji współczesnej. Ze względu na to, że impreza byla na bardzo wysokim poziomie, wszyscy zostali nagrodzeni.

Do bardzo atrakcyjnych imprez należały: "Krol jogodowy" - zbieranie jagód.

- podchody z budowaniem szałasów,

- "Rusałki" - śluby kolonijne

- "Król dębowy" - alarm nocny, który zakończył się ogniskiem

- "Ściana strachu". Bardzo ciekawy był dzień sportu na wesoło, ktory wywołał ławiny śmiechu.

Przez trzy dni 13-15.07. byliśmy na wycieczce w Warszawie. Dla niektorych był to pierwszy pobyt w stolicy. Zwiedziliśmy Starówkę, Zamek Królewski, Łazienki, Terminal II. Ogromnym powodzeniem cieszyła się kolejka "Tchu-tchu". Odbyliśmy wycieczkę do Kazimierza Dolnego, Nałęczowa. Do tradycji kolonii w Sadownem należy uroczyste obchodzenie urodzin, wszyscy śpiewają "Sto lat". Mieliśmy spotkanie z księdzem tamtejszej parafii i wójtem. Gościli u nas przedstawiciele Polonii i Polskiego Radia z Warszawy.

29.07. odbyło się spotkanie z Prezesem Polonii Południowej Kalifornii Franciszkiem Kosowiczem i jego małżonką. Spotkanie było bardzo ciepłym i serdecznym. Gości rozczulił koncert, który trwał ponad 2 godziny. dzieci śpiewały polskie piosenki, grały na gitarze i organkach, tańczyly tańce ludowe. Wszyscy byli zdziwieni sukcesem dzieci z Białorusi. Na pamiątkę P. Franciszek Kosowicz zrobił zdjęcia grupowe z dziećmi. Pan Franciszek pochodzi z Białorusi, dlatego tak ważne bylo dla niego spotkanie z nami. Na własne oczy zobaczył on odrodzenie polskości wśród naszej młodzieży. W ostatnim dniu pobytu na kolonii dzieciom wręczono upominki, słodycze i dyplomy za wzorowe zachowanie. Dzięki kierownictwu i wychowawcom mieliśmy wspaniałe warunki. Wyżywienie było bardzo dobre. Składało się z 4 posiłków. Potrawy byly świeże, smaczne i estetycznie podane. Przyjaźń dzieci naszych i polskich byla na wysokim poziomie. Pożegnanie odbyło się ze łzami.

Dzięki troskliwej Polonii, którą interesuje los naszych dzieci i staraniom Pani Haliny Rudnickiej, ktora odpowiada za ten odcinek pracy w ZPB, dzieci miały wspaniały wakacyjny wypoczynek w Polsce. Kolonie w Sadownem pozostaną na długie lata w pamięci mlodzieży. Wszystkim, którzy biorą udział w tej dziedzinie życzę sukcesów w pracy i zdrowia!

Ada JAKOŁCEWICZ

REPORTAŻ

...TA ZIEMIA ŚWIĘTA JEST!

Sylweriusz Dworakowski, Zdzisław Lenkiewicz, Eugeniusz Skrobocki relacjonują z Kalet

Ciąd dalszy ze str. 1

SERCE PŁACZE

Do Kalet przyjechali ludzie z odległych miejscowości rejonu grodzieńskiego. Polacy mieszkający na dawnych Kresach Rzeczpospolitej, lud wiejski i miastowi z Grodna. W południe rozpoczęło się uroczyste nabożeństwo z udziałem biskupów Polowego Wojska Polskiego gen. dyw. Sławoja Leszka Głodzia, ordynariusza grodzieńskiego Aleksandra Kaszkiewicza, kapelanów katolickich i prawosławnych. Białostocki Chór Pieśni Dawnej im. Stanisława Moniuszki, kierowany przez Lidię Trojanowską, zaintonował Gaude Mater Polonia.

Ks. Witold Łozowicki.

Leontyna Ignatowicz przyjechała do Kalet na pierwszą po wojnie Mszę Świętą z Sopoćkiń.

- Serce płacze, gdy zobaczyłam, co tu się dzieje - powiada. - Z radości. Długo na tę chwilę czekaliśmy. Nareszcie mamy polski język, kościół i swobodę. A kiedyś...

- Zajedziesz do Polski to cię ruskim nazywają. Jaka ja ruska, panie. Polka z dziada pradziada. A że granicę tak ustawili, to nie nasza wina. Mamy lepsze czasy. Żyć ciężko, ale wolność nasza. Możemy bez obaw mówić po polsku, modlić się w kościele. Dzieci chodzą w białych sukieneczkach do Pierwszej Komunii, młodzi do ślubu przed ołtarzem staja. Kiedyś było to nie do pomyślenia. Jak pracowałam na rządowej posadzie, ubliżali mi za bycie Polką. Uderzona byłam nawet w twarz. Wszystko jedno po polsku rozmawiałam.

Przy płocie stoi starsza kobieta w kwiecistej chustce na głowie. Miejscowa. Czepia się sztachet, aby z podmurówki zobaczyć wojskowego biskupa.

- Pan z gazety? Ot, dobrze. Czemu tu jeszcze nie ma Polski, przecież i w Kaletach, i w Sopoćkiniach żyją sami Polacy. Białorusinów w okolicy mało. Tyle lat my przeżyli pod sowietami, a języka ojczystego nie zapomnieli. Matka, nieboszczka, powiadała: pamiętaj córko, gdzie twoja Ojczyzna, jaki twój Bóg i czym jest dla Polaka Orzeł Biały. Do dziś słów tych nie zapomniałam.

- Pięćdziesiąt lat trzymano nas pod "strasznym przyciśnieniem", nie mogli my chodzić do kościoła. A teraz biorę wnuczki za rękę i idę. Nikt drogi nie zagradza. Módl się ile chcesz, dopóki kolana wytrzymają.

KAMCZATKA

Pokryta amerykańskim szalunkiem kaplica robi na ludziach wrażenie. Wszystko skrupulatnie wyczyszczone, pachnie świeżością. Nawet trawę w belach dowieziono z Białegostoku, ułożono ją wokół kościoła. Żołnierze z Warszawskiego Okręgu Wojskowego zrobili ołtarz i Drogę Krzyżową, inne firmy pomogły wykończyć drewniany szkielet kaplicy, marmurowy pomnik.

Natalka Truchlewicz urodziła się w Kaletach. Za mąż wyszła przed paroma laty za Polaka, do Sopoćkiń. W niedzielę przyjechała do rodzinnego domu z niespełna trzyletnią córeczką.

- Mało kto wierzy że mamy kaplicę - mówi. - Niektórzy powiadają, że to chyba sen. Z radości ludzie płaczą, w ich życiu to wielki dzień. W Kaletach już mało ludzi. Czterdzieści rodzin. Zostali tylko emeryci. Młodzież wyjechała do Grodna, do innych rejonów. Pracy tutaj nie ma, szkoły też. Strefa nadgraniczna, ludzi z zewnątrz kiedyś nie wpuszczali. Wszędzie, gdzie nie spojrzysz, las. Z jednej strony Litwa, z drugiej Polska. Kamczatka - tak na Kalety nazywali. I mieli rację. W tym zakątku Puszczy Augustowskiej tylko diabeł mówił dobranoc. Teraz wiedzą o Kaletach i w Polsce i na Białorusi.

TANKÓW NIE BYŁO

Józef Olszewski mieszka w Kaletach od urodzenia, ma 66 lat. Pamięta wrześniowe dni 1939 r., kiedy rozstrzeliwano w lesie "Plos" pod Kaletami polskich żołnierzy. Plos to miejscowa nazwa uroczyska. Prastara ziemia, jak mówi staropolskie porzekadło, w której tylko wicher wieje.

Powitanie chlebem-solą

Klucz od świątyni w rękach biskupów.

Olszewski został na ojcowiźnie z żoną. Dwoje dzieci na zawsze wyjechało z Kalet. Córka Stefania osiedliła się w Grodnie, druga w Wasilewiczach. W niedzielę obie przyjechały do rodziców. Cała rodzina usiadła do obiadu, było o czym pogadać...

- Kaplica zniszczona została częściowo jak ruskie następowali na Niemca - powiada. - Resztę po wojnie rozebrano. Prawie cała wieś pomagała przy odbudowie kościółka. I latem, i zimową porą. Piłowali, skrobali, tyle drewna trzeba było obrobić. Ciężko było. Ja chodził do roboty z koniem. Koń padł z wysiłku, ja żyję.

- We wrześniu 1939 r. nie było tutaj czołgów. Tylko piechota szła. Czerwonoarmiści. Ludzie chowali się po lasach, nie wiedzieli, co dalej będzie. Nie daj Panie Boże, abyś pokazał im "białe" niespracowane ręce. Takie były czasy...

Mieszkańcy Kalet i goście z Grodzieńszczyzny.

PANNA SIERGIEJÓWNA

Z malowniczego pogórka w Kaletach dochodzi chóralny głos "Modlitwy w kościółku" z opery "Halka". Piękne, stonowane głosy białostockich solistow giną w kniejach Puszczy Augustowskiej. Zofia Okrągla, z Siergiejów, przyjechała do Kalet z Ełku. Wraz z pięcioosobową grupą dawnych grodnian przyjechał też z Ełku ks. prałat Zygmunt Sędziak. Pani Zofia urodziła się w Gołowieńczycach, na Grodzieńszczyźnie. W 1958 r. rodzina repatriowała się do Polski. W Ełku znaleźli dach nad głową. - Pierwszy raz jestem w Kaletach - mówi. I mimo to odnalazłam tu swoich dawnych kolegów z Gołowieńczyc - Gasiewicza i Felka Balińskiego.

Na czele ełckiej delegacji stoi przewodnicząca Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna, Halina Orzechowska. Pani Halina, z zawodu radca prawny, pochodzi spod Rakowa., z dawnego powiatu mołodecznieńskiego. Ojciec zamordowany został przez bolszewików. Pochowany jest na cmentarzu w Rakowie.

- Pojadę tam wprost z Kalet, aby na ojcowskiej mogile zapalić znicze, złożyć kwiaty. Za niespełna dwa miesiące będą zaduszki, nie wiem czy zdrowie pozwoli mi na odwiedzenie ojczystych stron.

W TYŁ GŁOWY

Podchodzę do mężczyzny, który był przy ekshumacji zwłok w 1989 r.

- To było straszne - powiada. - Jeszcze teraz widzę te przestrzelone czaszki. Otwór z tyłu głowy. Najwięcej kości było w lesie przy granicy polsko-sowieckiej. Znaleźliśmy jakieś fragmenty mundurów, obuwia, rzeczy osobiste. Nie wszystkie szczątki udało się odnaleźć. Te, które wykopaliśmy, złożyliśmy do wspólnego grobu przy odbudowanej kaplicy.

Ciąd dalszy na str. 5

...TA ZIEMIA ŚWIĘTA JEST!

Sylweriusz Dworakowski, Zdzisław Lenkiewicz, Eugeniusz Skrobocki relacjonują z Kalet

Ciąd dalszy ze str. 4

Na Krzyżu Kawalerskim, górującym nad mogiłą, napis: "Tym, co umarli i tym, którzy żyją - Żołnierzom Wojska Polskiego poległym w Kaletach 23 września 1939 r. - rodacy".

NIEŚMIERTELNIK

Starszy strzelec Franciszek Wydra z Kalet ma 81 lat. Przy laseczce przyszedł na "święty" wzgórek. Przed wojną służył w 33 Pułku Piechoty w Łomży. We wrześniu 1939 r. był pod Warszawą broniąc polskiej stolicy. Niemcy rozpędzili jego oddział w przysuckich lasach. Wrócił do Kalet.

- We wsi dużo Wydrów i Olszewskich. Ja jeszcze młody chłop. Są w Kaletach dwie starsze ode mnie baby. Mam lichą emeryturę, ponad 3 dolary. Czy mam jakieś medale? Tylko jeden - nieśmiertelnik z 1938 r.

Franciszek Wydra przyniósł swoją jedyną pamiątkę ze służby w polskiej armii. Z dumą pokazuje owalny krążek z wyrytym napisem: "Kat. (katolik pryp. Red) Wydra Franciszek, strzelec, 1913, Suwałki 66". Pozostały dwie połówki. Starszy strzelec żyje.

Pan Franciszek pamięta Kalety sprzed 1939 r. Było tu sporo Żydów - mówi. Nawet w spółdzielni KOP Żydówka trzymała magazyn. Ulicą idzie Apolonia Wydra.

- Moja mama pochodzi z Gruszek, ojciec Wilczyński był nauczycielem. Uczył w Kaletach i w Gruszkach, także w Rudce. W 1939 r. Niemcy go zabili. Pamiętam, jak rozbijali ten kościół. Chodziliśmy po domach na nieszpory, na majowe pod krzyżem klękaliśmy. Teraz mamy swój kościół. Dziękujemy wam za to rodacy! Całe Kalety wam dziękują.

- Generał Józef Olszyna-Wilczyński, który leży na sopoćkińskim cmentarzu to mojego ojca brata syn. Ja z domu też Wilczyńska, za Wydrę wyszłam za mąż. Byłam na miejscu śmierci generała. Gdy nikogo w pobliżu nie było nasze dziewczyny zaśpiewały: "W mogile ciemnej śpi na wieki, za Tobą bracia dziś modlą się..."

Gości wita młodzież

Wyświęcenie świątyni.

TUŁACZ Z BYTOMIA

Plut. rez. Stanisław Tułecki przyjechał do Kalet aż z Bytomia. Pociągiem. I chociaż ma 80 lat nie przeląkł się dalekiej podróży. Ściągnęły go tutaj żołnierskie wspomnienia. Przed wojną służył w KOP, na starżnicy w Kaletach. Po 1939 r. był żołnierzem gen. Ketlinga, w 2 Dywizji Strzelców Pieszych 5 Małopolskiego Pułku we Francji.

- Pochodzę z Rzeszowa. W 1937 r. zostałem skierowany do 17 pp. Stamtąd trafiłem do 29 Batalionu KOP w Suwałkach. Wraz ze mną był w tym batalionie Józek Żywek, który wcześniej wręczał buławę marszałkowską Józefowi Piłsudskiemu. Po ukończeniu kursu otrzymałem przydział do Sejn. W lutym 1939 r. otrzymałem skierowanie do Kalet, zastępcą por. Slima.

- Spaliśmy po 5-6 godzin, najgorsza była zima. Na szczęście w strażnicy zawsze była gorąca kawa. Pamiętam dawną kaplicę. Właśnie przy niej żegnano nas, gdy odchodziliśmy do rezerwy.

† † †

Pułkownik Józef Kulikowski, przewodniczący Obywatelskiego Komitetu Budowy Pomnika - Kaplicy nie jest zadowolony z przebiegu uroczystości. Miało być inaczej, wskazywała na to życzliwość grodzieńskich władz. W ostatnich dniach scenariusz wywrócony został do góry nogami. Zostawmy politykę - mówi. - najważniejsze, że w Kaletach po blisko 50 latach odezwał się kościelny dzwon!

Józef Kulikowski

Biskupowie Leszek Sławoj Głódź, Aleksander Kaszkiewicz, ksiądz proboszcz Witold Łozowicki.

Śpiewa chór z Białegostoku

Zespół z Sopockiń

CZŁOWIEK I WIARA

Uśmiechnięta "manaszka"

U SIÓSTR JADWIŻANEK W SŁUCKU

Z początku, gdy pojawiły się na ulicach Słucka, budziły zdziwienie. Pytano je, kim są, ich strój przyciągał uwagę.

- Czy to jakieś święto, że się tak przebrałaś? - słyszały.

Albo:

- W jakim przedstawieniu bierzesz udział?

I nie było w tym przekory ani złośliwości. Po prostu - ciekawość i zaskoczenie. Dziś nie pojawiają się już takie pytania. Wiadomo - idzie "manaszka", czyli zakonnica.

SMUTNE MIASTO

Słuck leży na terenie Białorusi. Od Mińska oddziela go odległość 100 km. Siostry Jadwiżanki ze Zgromadzenia św. Jawdigi od Niepokalanego Poczęcia NMP pojawiły się tu w maju 1993 r. Stutysięczne miasto tradycją sięga początków XII w. Kiedyś były w nim cztery kościoły. Dziś nie ma żadnego.

Przyjechały trzy siostry, by zgodnie z powołaniem Zgromadzenia nieść pomoc potrzebującym, przede wszystkim dzieciom. Mają, jak mówi s. Nazaria, "zaczątki klasztoru", czyli... połowę odstąpionego im domku - pokój, łazienkę i kuchnię. Pracę duszpasterską prowadzi tu franciszkanin, o. Aleksy Romanowicz. Mszę św. odprawiał do niedawna w swym domu, na ganku, w ogródku. Teraz Ofiara Eucharystyczna odnalazła miejsce w podziemiach nowo budowanego kościoła - surowych jeszcze, chłodnych i kamiennych.

- Czasem ma się wrażenie, że otaczają nas katakumby - odpowiada s. Nazaria.

O białoruskich dzieciach mówi, że są "kochane" jak wszystkie. O mieszkańcach Słucka - że zapracowani, smutni, szarzy...

- Nie ma w tych ludziach wyczucia sacrum nadziei. W niedzielę miasto tchnie zupełnie inną atmosferą od tej, którą my mamy. Co prawda ludzie suną ulicami, niektórzy nawet odświętnie ubrani, ale na bazary, do pracy w polu... Nie ma też celebrowania świąt czy choćby rodzinnych posiłków. W wigilijny wieczór czy wielkanocny poranek wygląd Słucka nie różni się niczym od codziennego, a atmosfera od powszedniej. A na co dzień jest miastem zabieganych i nie uśmiechających się ludzi. To owocuje agresją, przepychankami w sklepach i autobusach. Ale teraz, coraz częściej, gdy pojawiają się Jadwiżanki, ich obecność hamuje impulsywne zachowania, zamyka usta przed zbyt mocnymi słowami. Bo "manaszka", to przecież także "zagraniczna". Trzeba się więc "zaprezentować". Może ta świadomość zaowocuje szerzej?

Do obszaru działania sióstr należą także okoliczne miasta: Soligorsk, Starobin, Lubań.

- Jeździmy tam w niedzielę i święta, ze Mszą, nauką i śpiewem - mówi s. Nazaria.

Trudno powiedzieć dokładnie, jakim sposobem gromadzi się nowa wspólnota, ale Białorusini docierają do niej. Nie ma tu ludzi mówiących po polsku. Toteż Jadwiżanki przed wyjazdem musiały nauczyć się białoruskiego. Osobisty kontakt pozwolił pogłębić znajomość tego języka. Teraz łatwiej przekazywać wiarę. Uczyć moglitwy nie tylko dzieci, ale i dorosłych. A wciąż ich przybywa. Zdarza się, że mówią:

- Siostro, ja chcę wierzyć, ale nie potrafię.

Bywa też że proszą:

- Przygotuj mnie do sakramentów.

Przychodzą. Przyglądają się. Niektórzy odnajdują wiarę. Inni jeszcze szukają pomocy, by wyrwać się uzależnieniu - bo przecież wciąż głównym środkiem płatniczym jest tu alkohol.. Istniejąca w mieście poradnia odwykowa prawie nie osiąga efektów. Słyszy się:

- Co z tego, że wszyją mi asperol, skoro i tak wiem, że jak wypiję to nie umrę...

Czasem ktoś zwraca się do sióstr:

- Bardzo chciałbym przestać, ale to trudne...

POMOC

Do sióstr przychodzą dzieci z różnych szkół. Podzielone na grupy, pojawiają się przez cały tydzień. Cieszy to, jak chłoną przekazywane im prawdy wiary. Największą radością była uroczysta I Komunia Święta. Siostra Nazaria, mająca także przygotowanie pielęgniarskie, odwiedza - za zgodą głównego lekarza - miejscowy szpital. Jest wielki, w pierwotnych zamiarach nowoczesny, ale cierpiący na wiele braków. S. Nazaria bywa tu dwa razy tygodniowo.

- To odnajdywanie człowieka - mówi. - I chodzi nie tylko o czysto medyczną pomoc. Po prostu ktoś czeka, by przy nim usiąść, porozmawiać, ująć go za rękę... Jadwiżanki odwiedzają także samotnych ludzi w ich domach. To postępowanie uświadamia innym istniejące potrzeby. Okazuje się jednak, że najpierw trzeba ludziom tłumaczyć najprostsze rzeczy.

- Z jakiej racji - słyszy się czasem - pomagać komuś, kto ma córkę w Mińsku?

Siostry więc perswadują:

- Ale przecież Mińsk daleko...

I tak powoli mobilizują się miejscowi ludzie. Zaczynają myśleć o tym, że potrzebuje ich ktoś za ścianą. Zachodzą, pomagają...

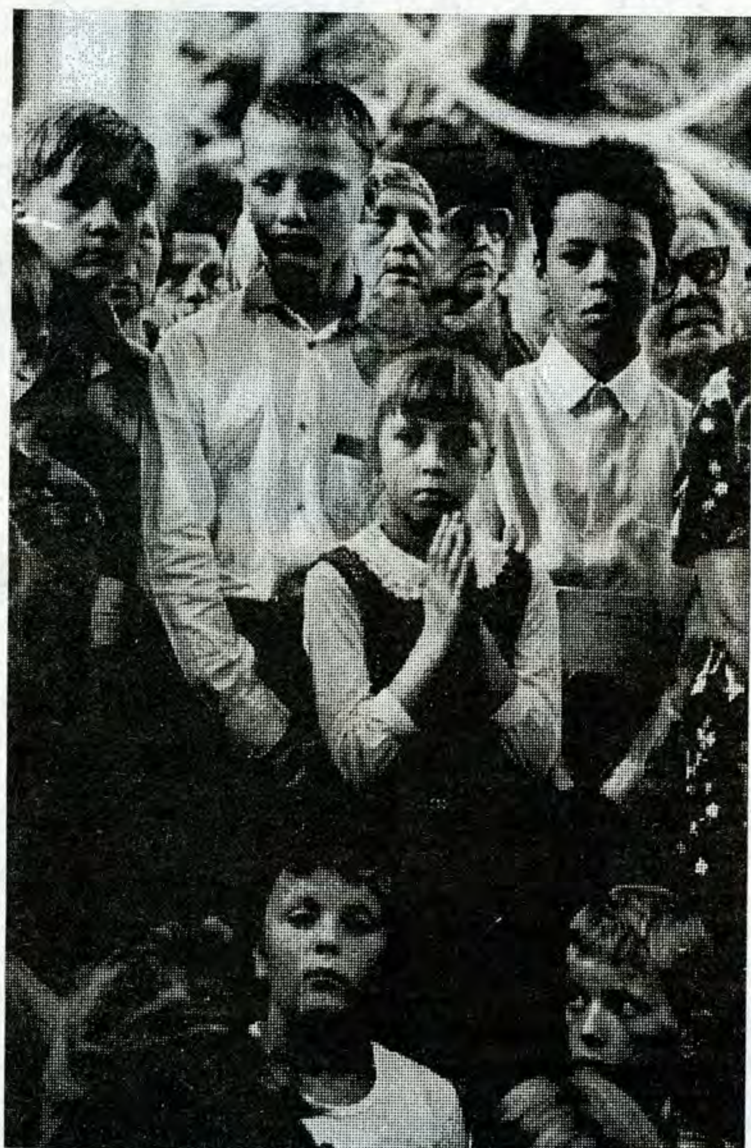
A Jadwiżanki wpisują się w tło Słucka. Na ulicy są otaczane i pozdarawiane przez dzieci, a przez dorosłych zauważane i obserwowane. Nierzadko potem ludzie dzielą się refleksjami z tych spotkań z o. Aleksym. Mówią na przykład:

- Widziałem "manaszkę". Szła uśmiechnięta.

A ojciec na to:

- Widocznie jest zadowolona.

Zofia DOBRZYŃSKA

W chwilę skupienia. Fot. M. Aniszczenko

PAMIĘTAJ CZŁOWIECZE...

Pani Małgorzata nie była zbytnio urodziwą, lecz miała kawałek ziemi, więc znalazła ochotnika, który ją zechciał poślubić. Był to podobno bardzo porządny człowiek i dobry fachowiec. Z tego małżeństwa urodziła się im jedyna córka, która z urody była bardzo podobna do swojej mamusi. Ojca i męża w 1939 roku zabierają na wojnę, z której on już nie wrócił, chociaż z wojny wyszedł żywy i zdrowy. Po wojnie chciał żonę z córeczką zabrać do siebie, lecz pani Małgosia nie dała na to zgody. Nie chciała wyjeżdżać ze swoich stron i napisała mężowi, by on również nie wracał do niej. Tak się i rozstali, ona została w swojej chacie i swojej wiosce, a mąż tam gdzieś w Anglii. Co się z nim później stało nikt nie wie, bo nikt się tą sprawą nie interesował. Natomiast wiemy, jak tu żyła pani Małgosia. A jakoś żyła. Dawała sobie radę.

Co można więcej powiedzieć o pani Małgosi? Była pobożną niewiastą, do Kościoła chodziła regularnie. Miała jednak wadę była bardzo skąpą i chciwą. Woziła na sprzedaż masło, sery i jajka, które trzymała aż dopóki zgniją i sprzedawała w tym czasie, kiedy miały wyższą cenę. A kupowała wszystko, co się gdzie dało i żeby tylko po niższej cenie, nawet rzeczy zupełnie niepotrzebne. Kupowała chleb i suszyła, składała do warków i podwieszała na strychu, nawet w przednim pokoju do sufitu powbijała gwoździe i wieszała worki z sucharami. A sama mieściła się w kuchni, bo ile tam miejsca trzeba jednej starszej osobie. Do tego pokoju nikogo nie zapraszała i nikogo tam nie wpuszczała, nawet swojej córki, która wyszła za mąż i żyła w sąsiedniej wiosce.

Pani Małgosia żyła w sąsiedztwie z panem Serwacym, wprost na jednym podwórku. Od progu pani Małgosi do progu pana Serwacego było nie więcej jak piętnaście kroków. Żyli zgodnie. Pan Serwacy był człowiekiem pracowitym, miał dużą gospodarkę, w odróżnieniu od pani Małgosi, do Kościoła nie chodził, nie modlił się nigdy. Jedynym celem jego życia było, żeby gdzie wypić i to porządnie i żeby mieć w zębach papieros. Zawsze miał na sobie brudne ubranie, w którym na pewno i spał, miał brudne ręce, które nie wiem czy kiedy mył. Miał konia, za którym pracował, gdzie się dało i za wódkę. W domu to jeszcze porządek utrzymywała żona, pani Stasia, natomiast dokoła domu porządku ze strony gospodarza nie było. Kilka lat temu do sąsiedniej parafii przyjechał biskup, by wyświęcić odnowiony kościół. Ludzie czym kto mógł pojechali na tę uroczystość, a Serwacego to nie obchodziło. On zaprzągł swoją kobyłę i pojechał nawóz wozić do prawosławnych w sąsiedniej wiosce i naturalnie, że potem dobrze wypił. Kiedy wracał do domu w takim stanie, dla żony w domu miejsca nie było. Musiała biedna nocować bądź w krzakach, bądź gdzie w sianie czy słomie.

Pani Małgosia nie myślała o swojej śmierci, pracowała ile mogła i zbierała coraz to więcej bogactwa. Pewnego razu wieczorem wypędzała ze swego podwórka sąsiedzką krowę, a rano już nie żyła. Złożyła ręce - nic już jej nie było potrzebne. Przyjechała jej córka - jedyna córka, więcej krewnych nie miała. Córka swobodnie mogła teraz zrewidować, co jej mamusia zostawiła w spadku. Do pomocy zaprosiła Serwacego. Poodmykali wszystkie tajniki i okazało się, że pani Małgosia wcale nie biednie żyła. Oprócz sucharów miała kilka worków cukru, dużo mąki, całą szafę zepełnioną butelkami z wódką, a w piecu którego nie paliła pełno butelek z winem. Ta nowość od razu obiegła całą wieś. Pochowano Małgosię bardzo uroczyście, w pogrzebie uczestniczyło dużo ludzi. Szli wszyscy, nawet ci, co do Kościoła nigdy nie chodzą, przecież później była okazja dobrze wypić. Pochowano Małgosię, na stypie nieco się pomodlono i... dużo wypito. A najwięcej starał się Serwacy, toż taka okazja. Gdy z pogrzebu już się wszyscy rozeszli, Serwacy jeszcze kilka razy dookoła swego domu opędził swoją Stasię, która później ulokowała się do snu w stogu słomy, a sam drzwi ze środka zamknął i ułożył się spać.

Jeszcze rano spałem, gdy usłyszałem krzyk na ulicy - pożar, pożar! Wyskoczyłem, a u Serwacego pali się dom, dym wali spod dachu, z okien, żona lamentuje. Prędko przyjechała straż ogniowa, dobrze, że tuż za domem Serwacego płynie rzeka. Pożar prędko ugaszono. Z domu wyciągnięto zwłoki Serwacego i rzucono pod płotem. Biedny, brudny, śmierdzący leży pod płotem, aż strach bierze patrzeć. Napił się ile chciał i nakurzył się, w ogóle dopiął swego.

A biedna pani Stasia została sama. Jedna połówa domu mocno zniszczona, spalił się telewizor, dużo ubrania, pościel, zapasy mąki w workach zalane wodą. Trzeba zaczynać życie od nowa, a starszej osobie nie jest rzeczą łatwą.

Nazajutrz wyprawiono pogrzeb Serwacemu. Wymyto go, ubrano porządny garnitur i do rąk dano różaniec, którego on nigdy nie trzymał w ręku za życia. Ile go znałem, to nigdy nie widziałem go w kościele. Po śmierci zaniesiono go do Kościoła. I pochowano zupełnie tak samo, jak najlepszego chrześcijanina. No cóż - Bóg mu sędzią.

Co z tego wynika? Jakie było życie, taka mu była i śmierć. Pamiętaj człowiecze na rzeczy ostateczne!

Józef HRYŃCZUK

CZERWONY KAPTUREK

Urodziłam się w 1911 r. w Dźwińsku, który obecnie należy do Łotwy. Ojciec był kolejarzem. Po wybuchu pierwszej wojny światowej nasza rodzina została ewakuowana do Briańska. Mieszkaliśmy tam w urzekająco pięknej miejscowości. W pogodne dni bawiłyśmy się z siostrą obok domu. Z pobliskiego lasu rodzice przynosili kosze grzybów i jagod. Nam, dzieciom, bardzo chciało się trafić do tego lasu, lecz rodzice zabraniali nam tego surowo.

Pewnego razu, wbrew zakazom, przeszłyśmy wąską kładkę przez strumyk i dotarłyśmy na polanę, gdzie rozlegały się śpiewy ptaków, ćwierkanie koników polnych. Wonność kolorowych ziół nas urzekała, a tajemniczy las wzywał, by iść dalej i dalej... Po pewnym czasie chciałyśmy wrócić, ale zgubiłyśmy drogę... Krążyłyśmy płacząc po ponurym lesie.

Przez las jechała kobieta, która wzięła nas do siebie. Po odpoczynku u niej uświadomiłam sobie, gdzie pracuje ojciec i zaczęłam powtarzać: pych, pych, pych! Kobieta zrozumiała, że chodzi o stację kolejową i zawiozła nas tam.

Tymczasem rodzice szukali nas. Gdyśmy się odnalazły dzięki poczciwej kobiecie, Rosjance, rodzice wyrazili jej swoją gorącą wdzięczność za opiekę nad nami.

Teraz z upływem lat cała ta przygoda przypomina mi bajkę o Czerwonym Kapturku. Nieposłuszeństwo dzieci prowadzi nieraz do tragedii. Szczególnie teraz, kiedy rozpanoszyło się dużo dwunogich wilków, którzy grasują w miastach i po wsiach. Coraz to o nowych strasznych wydarzeniach donosi prasa, radio, i telewizja. Z rąk maniakow giną dzieci, młodzież, osoby starsze. Panoszą się kradzieże, rozboje, okrucieństwo.

Rodzice powinni więcej czuwać nad dziećmi i młodzieżą. Natomiast młodzież powinna więcej przysłuchiwać się do przestróg rodziców, nauczycieli i osób starszych.

Wyjście z tej sytaucji widzę w moralnej odnowie społeczeństwa, w odrodzeniu religii, która uczy dobroci, sumienia, posłuszeństwa, miłości bliźniego, szacunku do rodziców i osób starszych.

Władysława STAŃCZYK

ПОНЕДЕЛЬНИК, 19

БЕЛАРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

9.05. Деловой вестник. 9.20, 22.45. Под куполом Вселенной. 9.30, 20.20. Пять минут на шутки. 9.40. «Черепашки ниндзя». Мультсериал для детей и взрослых. 10.05. Телеклуб «Гав-гав». 10.35. «Камураска». Худ. фильм. 12.35. «Тридцать шесть радостей». Док. фильм. 13.35, 20.05. Док. фильм. 14.30. «Несколько дней из жизни Обломова». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. 16.50. Телевидение — школе. Музыка. Прекрасная палитра жизни. 17.10. «Бимбат». Программа для подростков. 17.30. Новости (с сурдопереводом). 17.40. «Снился мне сад». Док. фильм. 17.50. Белорусский тур. 18.10. Областные новости (Брест). 18.25. Новости Би-би-си. 19.00. Аэробика. 19.30. Проспект. 20.35. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. Студия «Тэлесябрына». 21.40. Спортивный телекурьер. 22.00. День белорусской письменности и печати. Передача 1-я. 22.55. НИКа. 23.10. Погода. 23.20. «Полоса Симорона». Худ. фильм (США).

Канал «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.15. Новости. 17.25. Мир сегодня. 17.40. Азбука собственника. 17.50, 20.35. Погода. 18.00. Час пик. 18.25. «Дика Роза». Телесериал. 18.55. «Мы». Авторская программа В. Познера. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Гол. 21.15. «Трагики и комедианты». Фильм-спектакль. 23.30. Максима. 24.00. Пресс-экспресс. 0.10. Палитра.

Канал «РОССИЯ»

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00. Время деловых людей. 7.30. Устами младенца. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Обратный адрес. 9.00. «Последний патрон». Худ. фильм. 10.25. Клип-антракт. 10.35. Телегазета. 15.20. Мульти-пульти. 15.50. Там-там новости. 16.05. Новая линия. 16.35. Формула безопасности. 16.50. Бизнес в России. 17.20. Праздник каждый день. 17.30. Спасение 911. 18.25. Наш сад. 19.25. Подробности. 19.35. «Коробка шоколадных конфет». Худ. фильм из сериала «Эркюль Пуаро». 20.35. Репортер. 20.50. Никто не забыт. 21.00. Момент истины. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.45. Чемпионат России по футболу. «Спартак» (Москва) — «Лада» (Тольятти). 2-й тайм.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 9.00, 17.00. «Мода на успех». Сериал. 9.30, 17.25. Программа для детей. 10.00, 13.00, 20.30, 24.00. Новости. 10.10. Дошкольники дома. 10.55. Английский язык для детей. 11.00. «Династия». Сериал. 12.00 Приятное с полезным. 12.30. Тележурнал. 13.10. Агробизнес. 13.15. Образовательное телевидение. 13.20. Сельскохозяйственная программа. 13.40. Это история. 13.45. Хроника 80-х. 14.05. Док. фильм. 14.35. Огнем и мечем. 14.50. Безжалостная камера. 15.20. Тайная история СССР. 16.00. Музыкальный журнал. 16.30. Молодежная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20, 23.45. Публицистическая программа. 19.10. Сериал пр-ва США. 19.40. Юбилейная программа. 20.00. Вечеринка. 21.15. Телетеатр. «Последний день Анны Карениной». 22.55. Миниатюры. 23.00. Пульс дня. 23.15, 1.55. Развлекательная программа. 00.20. «Здоровье». Худ. фильм.

ПОЛЬША-II

8.00, 14.00, 19.00, 22.00, 1.00. Панорама. 8.10. Спорт. 8.20. Вторая программа утром. 8.35. Утро. 9.00, 19.10. Местная программа. 9.30, 17.30. «Любовь и дипломатия». Сериал. 10.00. Мир женщин. 10.30, 18.00. Док. сериал. 11.00, 16.00. Мультфильм. 11.30. Программа по заявкам. 14.20. «Сын Солнца и дочь Луны». Сериал. 15.10, 21.45. Тележурнал. 15.55. Приветствие. 16.30, 1.05. Спортивная студия. 17.00. Тележурнал. 17.10. Отчизна. 20.05. Колесо фортуны. 20.35. Мультфильм. 21.00. «Остановка Аляска». Сериал. 22.30. Списки памяти. 22.40. «Джем». Худ. фильм. 23.30. Сад искусств. 00.00. Воззвание о помощи. 00.40. Варшавская осень-94. 1.15. Концерт.

ВТОРНИК, 20

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10, 22.35. Под куполом Вселенной. 8.20. Погода. 8.30, 20.20. Пять минут на шутки. 8.40, 14.25, 16.35. Мультфильмы. 9.00. Телевидение — школе. Музыка. Прекрасная палитра жизни. 9.20. «Полоса Симорона». Худ. фильм (США). 10.35. «Криминальный талант». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. 13.10, 17.15. «Бимбат». Программа для подросков. 13.30. «Милый, дорогой, любимый, единственный». Худ. фильм. 14.55. «Нов и К»-топ-10. 15.55. Телевидение — школе. Белорусская литература. 17.30. Новости (с сурдопереводом). 17.40. «В большом темном, дремучем лесу». Док. фильм. 18.10. Областные новости (Витебск). 18.25. Новости Би-би-си. 19.00. Экономикст. 19.10. Экономическая волна. Прямая линия. 19.55. Юзуфовские страдания, или Что может сельский Совет. 20.35. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). 22.45. День белорусской письменности и печати. Передача 2-я. 23.30. НИКа. 23.45. Погода. 23.55. Молодежное шоу с участием популярных рок-групп.

Канал «ОСТАНКИНО»

5.30, 7.15. Утро. 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.30. Новости. 8.00. Обзор рынка недвижимости. 8.15. «Дикая Роза». Телесериал. 9.10. Америка с М. Таратутой. 9.40. Дело. 10:00. Домисолька. 15.25. «Война гоботов». Мультсериал. 15.50. Наш музыкальный клуб. 16.05. Джэм. 16.40. За кулисами. 17.20. Ждите ответа. 17.50, 20.35. Погода. 18.00. Час пик. 18.25. «Дикая Роза». Телесериал. 18.55. Тема. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Из первых рук. 20.55. Песня-94. 21.40. «Единственная дорога». Худ. фильм. 23.45. Бумеранг. 0.15. Программа «Х». 0.30. Пресс-экспресс.

Канал «РОССИЯ»

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00. Время деловых людей. 7.30. «Гавайские вулканы». Док. фильм (США). 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.25. Утренний концерт. 8.40. Момент истины. 9.40. «К-2» представляет:... 10.35. Телегазета. 10.40. Крестьянский вопрос. 15.20. «Гость». Худ. фильм. 15.50. Там-там новости. 16.05. Новая линия. 16.35. Ради ближнего своего. 16.50. Клип-антракт. 16.55. Не бойтесь динозавров. 17.10. Фильм-премьер. 17.25. Праздник каждый день. 17.35. Астрологи ищут любовь. 18.10. «Кедр» пронзает небо. 19.25. Подробности. 19.35. С. Лорен, А. Сорди в фильме «Один день в суде». 21.30. Я — лидер. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. «Ищу жену на Аляске». Худ. фильм.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 9.00, 17.00. «Первые поцелуи». Сериал. 9.30, 17.25, 20.20. Для детей. 10.00, 13.00, 20.30, 24.00. Новости. 11.00. «Жизель». Сериал. 11.30. Европейский портрет. 12.00. Рынок труда. 12.20. Приглашение к столу. 12.30. Сто лет. 12.40. Журнал моды. 13.10. Агробизнес. 13.15. Образовательное телевидение. 13.25. Сельскохозяйственная программа. 13.45, 20.45. Телемузыка. 14.15. Кухня. 14.30. Телекомпьютер. 14.45. Человек, техника, окружающая среда. 14.55. Книга чудес техники. 15.10. Счет математики. 15.25. Наша Балтика. 15.30. Лаборатория. 15.50. В мире науки. 16.00, 2.10. Музыкальная программа. 16.30. Программа для молодежи. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Арія со смысл. 18.40. Здоровье. 19.05. Мультфильм. 19.30. Сенсация XX века. 20.00. Вечеринка. 21.10. «Не возвращайся в прошлое». Худ. фильм. 22.55. Пульс дня. 23.15. Сеймограф. 23.30. Письма о хозяйстве. 00.15, 1.45. Док. фильм.

ПОЛЬША-II

8.00, 14.00, 19.00, 22.00, 1.00. Панорама. 8.10. Спорт. 8.20. Вторая программа утром. 8.35. Утро. 9.00, 19.10. Местная программа. 9.30, 17.30. «Любовь и дипломатия». Сериал. 10.00. Мир женщин. 10.30. Док. сериал. 11.00, 16.00. «Приключения Блэка». Сериал. 11.30. Программа по заявкам. 14.20. «Запретная любовь». Сериал. 15.10. Тележурнал. 15.45. В чем дело. 15.55. Приветствие. 16.30, 1.15. Спортивная студия. 17.00. Обзор кинохроники. 18.10. Репортаж из Германии. 18.40. Католическая программа. 20.05. Колесо фортуны. 20.35. Мультфильм. 21.00. Публицистическая программа. 22.30. Экономическая программа. 22.40. Репортеры второй программы представляют... 23.00. Фильм пр-ва России. 1.25. «Третья часть ночи». Худ. фильм.

СРЕДА, 21

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10. Экономикст. 8.20, 22.40. Под куполом Вселенной. 8.30. Погода. 8.40, 20.30. Пять минут на шутки. 8.50. Мультфильмы. 9.00. Телевидение — школе. Белорусская литература. 9.40. «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). 10.40. «И за горою поклонюсь...». Памяти О. М. Янковского. 11.15. «Он, она и дети». Худ. фильм. 13.00, 17.10. «Бимбат». Программа для подростков. 13.15. Киноочерк. 13.25. «Гу-га». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. 15.40. Видимо-невидимо. 16.40. «Европейский калейдоскоп». 17.30. Новости (с сурдопереводом). 17.40. «Голос». Фильм-концерт. 18.10. Областные новости (Гомель). 18.25. Новости Би-би-си. 19.00. «Крок». «Крок». Ток-шоу с участием народного артиста Беларуси А. Ярмоленко. 19.30. Хозяин. 20.10. Кредо. 20.40. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. 22.50. Экран-наш. 23.10. НИКа. 23.25. Погода.

Канал «ОСТАНКИНО»

5.30, 7.15. Утро. 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.25. Новости. 8.00. Российский дайджест. 8.20. «Дикая Роза». Телесериал. 8.50. Клуб путешественников. 9.40. Деловой вестник. 10.00. Посмотри, послушай... 15.25. «Война гоботов». Мультсериал. 15.50. Компьютер-холл. 16.05. Ответы. 16.40. Межгосударственная телерадиокомпания «Мир». 17.25. Мир татарский. 17.40. Технодром. 17.50, 20.35. Погода. 18.00. Час пик. 18.25. «Дикая Роза». Телесериал. 19.00. «Порвали парус...» Вечер памяти В. Высоцкого. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Монолог. 20.55. Премьера худ. фильма Э. Рязанова «Предсказание». 23.40. Без паузы. 0.15. Пресс-экспресс.

Канал «РОССИЯ»

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00. Время деловых людей. 7.30. Доброе утро, Европа. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Утренний концерт. 8.45. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 9.35. Репортер. 9.50. Блистательный Петербург. 10.35. Телегазета. 10.40. Крестьянский вопрос. 15.20. Детский телевизионный театр. «Деревянный рыцарь». Часть 1-я. 15.50. Там-там новости. 16.05. Новая линия. 16.50. Рубежи. 17.05. Голоса. 17.35. Праздник каждый день. 17.45. Экспоцентр представляет. 17.55. Консилиум. 18.10. Артобстрел. 19.25. Подробности. 19.35. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 20.25. Семь нот в тишине. 21.00. 60 минут. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Экран криминальных сообщений. 22.45. Антреприза.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 9.00, 17.00. «Мода на успех». Сериал. 9.30, 10.10. Программа для детей. 10.00, 13.00, 20.30, 24.00. Новости. 10.55. Английский язык для детей. 11.00, 19.05. «Солнечный патруль». Сериал. 12.00. От колыбели до школы. 12.30. Об искусстве. 12.40. Другие. 13.10. Агробизнес. 13.15. Образовательное телевидение. 13.40, 15.25. Тележурнал. 13.50. Мое приключение с историей. 14.05. Люди пишут письма. 14.20. Следы. 14.50. Пространство без стен. 15.50. Глазом репортера. 16.00. Молодежная музыка. 17.25. Для молодежи. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Телетурнир. 20.00. Вечеринка. 21.10. «Справедливость мафии». Худ. фильм. 23.15. Пульс дня. 23.20. Всегда вечером. 00.20. «Три дня без приговора». Худ. фильм. 1.55. Музыкальная программа.

ПОЛЬША-II

8.00, 14.00, 19.00, 22.00, 1.00. Панорама. 8.10. Спорт. 8.20. Приветствие. 8.35. Утро. 9.00, 19.20. Местная программа. 9.30, 17.30. «Любовь и дипломатия». Сериал. 10.00. Мир женщин. 10.30, 18.00. Док. сериал. 11.00, 16.00. Мультфильм. 11.30. Программа по заявкам. 14.20. «Эта прекрасная семейка». Сериал. 15.05, 1.15. Тележурнал. 15.55. Приветствие. 16.30, 1.05. Спортивная студия. 17.00. Животные вокруг нас. 18.55. Розыгрыш лото. 20.05. Телетурнир. 20.35. Мультсериал. 21.00. Варшавская осень-94. 22.35. Экспресс репортеров. 23.05. Театральная студия второй программы.

ЧЕТВЕРГ, 22

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10, 22.40. Под куполом Вселенной. 8.20. Погода. 8. 30, 20.30. Пять минут на шутки. 8.40. Кредо. 9.30. «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. 10.00. Научно-популярные фильмы. 10.55. «Сильфида». Фильм-балет. 11.25. «Перед рассветом». Худ. фильм. 12.45. «В горах Урала». Док. фильм. 13.00, 17.10. «Бимбат». 13.20. «Пусть я умру, Боже...» Худ. фильм. 15.30. Телевидение — школе. Белорусская литература. 16.05. «Савраска». Худ. фильм. 17.30. Новости (с сурдопереводом). 17.40. Мультфильмы. 18.10. Областной новости (Гродно). 18.25. Новости Би-би-си. 19.00. Зачитайте мое письмо... 19.05. Криминальная хроника. 19.55. Зачем дана власть? Проблемы социальной защиты малоимущих. 20.40. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. 22.50. «Крок». «Откровение». Восемь лет после Чернобыля. 23.20. НИКа. 23.45. «Крок». «Наутилус».

Канал «ОСТАНКИНО»

5.30, 7.15. Утро. 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.25. Новости. 8.00. Обзор рынка недвижимости. 8.20. «Дикая Роза». Телесериал. 8.50. В мире животных. 9.30. Предприниматель. 9.40. Выступает ансамбль «Мазуры» (Украина). 10.00. Мультфильм. 15.25. «Война гоботов». Мультсериал. 15.50. Мультитроллия. 16.05. ... До 16 и старше. 16.40. Планета. 17.25. Загадка СБ. 17.40. Знак вопроса. 17.50, 20.30. Погода. 18.00. Час пик. 18.25. «Дикая Роза». 18.55. Кинозвезда А. Делон. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Москва-Кремль. 21.00. Лотто «Миллион». 21.30. А. Делон в худ. фильме «Кристина» (Франция). 23.35. Закрытие фестиваля »Киношок-94». 0.10. Пресс-экспресс.

Канал «РОССИЯ»

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00. Время деловых людей. 7.30. Соседи по планете. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.25. Поехали. 8.35. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 9.25. Музыка крупным планом. 10.00. «Древняя Русь. XIV век». Док. фильм. 10.35. Телегазета. 10.40. Крестьянский вопрос. 15.20. «Деревянный рыцарь». Часть 2-я. 15.50. Там-там новости. 16.05. Новая линия. 16.50. М-трест. 17.05. Будни. 17.45. Праздник каждый день. 17.55. Хроно. 18.25. Своя игра. 19.25. Подробности. 19.35. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 20.25. Пять минут о хорошей жизни. 20.30. Бесшумные лидеры. 21.05. А. Ширвиндт. «Моя жизнь в искусстве и вне...» 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Петербургские сезоны.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 9.00. «Детское отделение». Сериал. 9.30, 10.10. Для детей. 10.00, 13.00, 20.30. Новости. 10.55. Английский язык для детей. 11.05, 21.10. «Жар тропиков». Сериал. 12.00. Кулинарная программа. 12.20. Это легко. 12.30. Четверть часа на экране. 12.45. Виктомология. 13.10. Агробизнес. 13.15. Образовательное телевидение. 13.20. Сельскохозяйственная программа. 14.40. Встреча с природой. 13.45. Польские птицы. 14.05. Здоровье. 14.25. Животные мира. 14.55. Через моря и льды. 15.15. Тележурнал. 15.35. Как построить корабль. 16.00. Молодежная музыка. 16.30. Для молодых зрителей. 17.00. Программа для молодежи. 17.25. «Где Валли?» Сериал. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Киножурнал. 19.05. «Маленькое чудо». Сериал. 19.30. Католическая программа. 20.00. Вечеринка. 22.05. Только в первой программе. 22.50. Развлекательная программа. 23.00. Правительственный журнал. 23.10. Военная программа. 23.25. Пегас. 00.00. Хозяйственная программа. 00.20. Культурно-публицистическая программа. 1.15. «Нападение». Комедия.

ПОЛЬША-II

8.00, 14.00, 19.00, 22.00, 1.15. Панорама. 8.10. Спорт. 8.20. Вторая программа утром. 8.35. Утро. 9.00, 19.10. Местная программа. 9.30, 17.30. «Любовь и дипломатия». Сериал. 10.00. Мир женщин. 10.30, 15.15. Тележурнал. 11.00. «Тарзан». Сериал. 11.30. Программа по заявкам. 14.20. «Наполеон». Сериал. 15.55. Приветствие. 16.00. «Тарзан». Сериал. 16.30. Летный журнал. 17.00. Мой маленький мир. 18.00. Мир плаката. 20.05. Колесо фортуны. 20.35. Клуб господина Рыся. 21.00, 1.20. Спортивная студия. 22.35. Автожурнал. 23.00. «Фрэнсис». Худ. фильм. 1.30. Концерт.

ПЯТНИЦА, 23

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10, 23.15. Под куполом Вселенной. 8.20. Погода. 8.30, 20.20. Пять минут на шутки. 8.40, 13.25. Мультфильм. 9.00. Телевидение — школе. Белорусская литература. 9.35. «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. 10.35. «Анюта». Фильм-балет. 11.45. «Крок». «Карамболь». То-шоу с участием народного артиста Беларуси А. Ярмоленко. 12.15. Док. фильм. 13.05, 17.10. «Бимбат». 13.55. «Жестокий романс». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. 16.20. Как рождается музыка? 16.50. «Найти себя». 17.30. Новости (с сурдопереводом). 17.40. Мотокросс. Кубок наций. 18.10. Областные новости (Могилев). 18.25. Новости Эй-би-си. 19.00. Экономикст. 19.10. Рок-айленд-шоу. 20.10. Студия «Телесябрына». 20.35. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. «Тамира» предлагает: «Короткие встречи». Худ. фильм. 23.25. НИКа. 23.40. Погода. 23.50. «Я+Я». Мужчина и женщина.

Канал «ОСТАНКИНО»

5.30, 7.15. Утро. 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 8.00. Новый старт. 8.15. Сорока. 8.40. «Дикая Роза». Телесериал. 9.10. Экслибрис. 9.40. Бизнес-класс. 10.00. Концерт. 15.25. В гостях у сказки. «Сказка о Звездном мальчике». Худ. фильм. 2-я серия. 16.35. Чемпионат мира по кольцевым мотогонкам. 16.50. Азбука собственника. 17.25. Человек недели. 18.20. «Дикая Роза». 18.50. Поле чудес. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Встреча с А. И. Солженицыным. 21.05. «Улицы Сан-Франциско». Телесериал (США). 22.05. Взгляд с А. Любимовым. 23.10. Музобоз. 24.00. Пресс-экспресс.

Канал «РОССИЯ»

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00. Время деловых людей. 7.30. Музыка всех поколений. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.25. Поехали. 8.35. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 9.25. Видеопоэзия. 9.35. Клип-антракт. 9.40. В мире животных. 10.35. Телегазета. 10.40. Крестьянский вопрос. 12.00. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Россия — Германия. 15.20. «Деревянный рыцарь». Часть 3-я. 15.50. Там-там новости. 16.05. Новая линия. 16.50. Дисней по пятницам... 17.45. Никто не забыт. 17.55, 19.25. Чемпионат России по футболу. «Динамо» (Москва) — «Спартак» (Москва). 18.50. Подробности. 20.10. «Санта-Барбара». Худ. фильм. 21.05. «К-2» представляет: «Абзац». 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Россия — Германия. 23.05. «Горький парк». Лос-Анджелес — Москва.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 9.00, 17.00. «Мода на успех». Сериал. 9.30, 10.10, 17.25. Программа для детей. 10.00, 13.00, 20.30, 24.00. Новости. 11.00. «Молодые наездники». Худ. фильм. 12.00. Школа для родителей. 12.15. Сшей сама. 12.30. Как выжить на полтора миллиона. 13.10. Агробизнес. 13.15. Образовательное телевидение. 13.10. Сельскохозяйственная программа. 13.40, 18.20. Тележурнал. 13.45. Какая школа? 13.50. Без границ. 14.20. Какие мы есть. 14.40. Душа под микроскопом. 15.00. Как я это люблю. 15.10. Если не Оксфорд, то что? 15.45. Лексикон демократии. 16.00. Музыкальный телетурнир. 16.30, 2.15. Фестиваль танца. 18.00. Телеэкспресс. 18.30. Еженедельник культуры. 18.40. Тележурнал потребителей. 19.05. Свидание втемную. 19.50. Сатирическая программа. 20.00. Вечеринка. 21.10. «Нашел, значит твое». Худ. фильм. 22.50. Пульс дня. 23.35. Дело для репортера. 00.15. Развлекательная программа. 00.45. «Дорога к короне». Худ. фильм.

ПОЛЬША-II

8.00, 14.00, 19.00, 22.00, 1.00. Панорама. 8.10. Спорт. 8.20. Вторая программа утром. 8.35. Утро. 9.00, 19.10. Местная программа. 9.30. Сериал пр-ва Дании. 10.00. Мир женщин. 10.30, 18.00. Док. фильм. 11.00. Мультфильм. 11.30. Программа по заявкам. 14.20. Сериал пр-ва США. 15.10. Тележурнал. 15.55. Приветствие. 16.00. Программа для детей. 16.30. Спортивная студия. 17.30. «Здровко». Сериал. 20.05. Один из десяти. 20.35. Клуб пана Рыся. 21.00. Публицистическая программа. 22.30. Списки памяти. 22.40. Сатирическая программа. 23.00. «Наркотиковые войны». Сериал. 00.30. Варшавская осень-94. 1.05. Спорт. 1.15. Развлекательная программа.

СУББОТА, 24

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10. Экономикст. 8.20, 22.35. Под куполом Вселенной. 8.30. Погода. 8.40, 22.25. Пять минут на шутки. 8.50. Здоровье. 9.15. «Тамира» предлагает: «Короткие встречи». Худ. фильм. 10.50. Край. 11.25. Показывает Брест. 12.35. Телевизионный арт-клуб представляет. 13.05. «Лулу — ангел цветов». Мультсериал. 13.40. «Бимбат». Программа для подростков. 14.00. Силач. 15.00. «Мне снилась музыка». Фильм-концерт. 15.30. Кубок Беларуси по водно-лыжному спорту. 16.15. Хоровод. Музыкально-развлекательная программа с участием детских фольклорных коллективов республики. 16.55. По следам «Сатруна», или Право на жизнь. 17.55. Планета людей. 18.30. Компания «Рамос»: «Черепашки ниндзя». Мультсериал для детей и взрослых. 18.55. «Подводные лодки — акулы из стали». Док. сериал (Австралия). 19.25. «Нов и К»-топ-10. 20.35. Колыбельная. 21.00. Панорама. 21.35. «Звезды» на экране. «Тайны семьи де Граншан». 1-я серия. 22.45. Третий тайм. 23.30. Каскад. 23.50. Видимо-невидимо.

Канал «ОСТАНКИНО»

6.30. Субботнее утро делового человека. 7.15. В мире моторов. 7.45. Слово пастыря. 8.00. Зов джунглей. 8.30. Тик-так. 8.45. «Голос Азии». Международный конкурс популярной музыки и песни. Передача 2-я. 10.00. Утренняя почта. 10.30. Медицина для тебя. 11.00. Новости культуры. 11.10. Смак. 11.25. «Стрекоза». Худ. фильм. 13.15. Человек и закон. 13.30. Книжный двор. 14.00, 23.05. Новости. 14.20. Лабиринт. 14.50. «Кэтвилз». Мультсериал (Англия). 15.20. Служенье муз не терпит суеты. 15.50. Жизнеописание. 16.20. В мире животных. 17.00. Голоса России. 17.15. Брейн-ринг. 18.10. До и после... 19.00. Осенний марафон Олега Басилашвили. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.00. Новости плюс. 20.35, 23.15. Погода. 20.45. «Вопреки всему». Худ. фильм (США). 23.25. Хит-парад «Останкино». 0.05. «Разрешите представиться, Рокко Папалео». Худ. фильм (Франция-Италия).

Канал «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Мульти-пульти. 7.55. Студия «Рост». 8.25. «Жил-был политобозреватель». Телефильм. 8.55. Виниловые джунгли. 9.25. Пилигрим. 10.10. Как жить будем? 11.00. «Волшебная лампа Аладдина». Худ. фильм. 12.25. Сигнальный экземпляр. 12.35. Телеэрудит. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.20. «Россия молодая». 10-я серия. 14.20. Экспоцентр представляет. 14.25. Золотая шпора. 14.55. Музыка на десерт. 15.10. Футбол без границ. 16.05. Слово о Константине Воробьеве. 16.35. Премьера мультфильма «Быстрее ветра» (США). 17.30. Устами младенца. 18.00. Праздник каждый день. 18.10. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Россия — Германия. 19.25. М. Мастрояни в фильме «Брак по-итальянски». Худ. фильм. 21.20. Совершенно секретно. 21.50. Телеэрудит. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Программа «А». 23.35. «Райская птичка». Худ. фильм.

ПОЛЬША-I

8.00. Из Польши. 8.10. Прошу ответить. 8.25. Все об огороде. 9.30. Спортивный журнал. 10.00, 13.00, 20.30, 24.25. Новости. 10.10. Программа католической редакции для детей. 10.35. Программа для детей. 12.00. Подводная одиссея команды Кусто. 12.45, 13.10, 18.20. Развлекательная программа. 14.00. Мультфильмы Диснея. 15.20. Телепредставление. 16.00. Рок-рапорт. 16.25. Животные мира. 17.00. Тележурнал. 17.30. Домашние сцены. 18.00. Телеэкспресс. 19.05. «Подобранная пара». Сериал.20.00. Детский тележурнал. 20.10. Вечеринка. 21.10. «Инцидент». Худ. фильм. 23.00. Чар-пар. 00.35. Спортивная суббота. 01.15. «Внутренние дела». Худ. фильм. 02.45. «Пейзаж с ромашками». Сериал. 03.35. Музыкальная программа.

ПОЛЬША-II

8.00, 19.00, 22.00, 01. 05. Панорама. 8.10. Утро. 8.30. Такие одинокие.8.50. Урок языка глухонемых. 8.55, 16.30. Приветствие. 9.00. Профессия-любитель. 9.30. Мультфильм. 10.00, 19.10. Местная программа. 11.00. Военный журнал. 11.30. Программа о животных. 12.00. Программа для детей13.00. Академия польского кино. 15.00. Звезды тех лет. 15.30. Жизнь рядом с нами. 16.00. Аппетит. 16.45. Сатирическая программа. 17.00. Сериал пр-ва США. 17.30, 20.00. Телетурнир. 18.00. Большая игра. 18.55. Музыкальная программа. 19.30. Семь днэй-мир. 20.30. Дыра в корзине. 21.00. Варшавская Осень-94. 22.30. Слово на воскресенье.]22.40, 23.50. Мисс Польши. 23.40. Студия второй программы. 01.10. Рок-ночь.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 25

БЕЛОРУССКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8.00. Утро республики. 8.10, 21.05. Под куполом Вселенной. 8.20, 20.55. Пять минут на шутки. 8.30. Слово к человеку. 9.00. Белорусский тур. 9.20. «Звезды» на экране. «Тайны семьи де Граншан». Худ. фильм. 1-я серия. 10.20. Воскресная проповедь. 10.30, 17.55. «Черепашки ниндзя». Мультсериал для детей и взрослых. 10.55. «Дайнова-инвест: MTV. Лучшие хиты». 11.25. Аэробика. 11.55. АВС-клуб. 12.15. Сущность. 12.50. Адреса побратимства. Гомель — Клермон-Феран (Франция). 13.50. Мультфильмы. 14.15. Барби-лото. 14.40. Три апельсина. 15.00. «Я верю югу». Принимает участие министр здравоохранения Беларуси И. М. Дробышевская. 16.00. Футбол. Чемпионат Беларуси. «Торпедо» (Минск) — «Днепр» (Могилев). 2-й тайм. 16.50. «Преодоление». Киноочерк. 17.10. Гинесс-шоу. 17.40. Деловой вестник. 18.20. Телемагазин. 18.30. Проспект. 19.00. Приглашаем на вечерки. 20.00. Панорама. 20.35. Колыбельная. 21.15. «Синема» представляет: «Дни любви». Худ. фильм. (Италия). 23.05. Компьютерный полигон. 23.55. Лето фестивальное. «Славянский базар-94». «Все звезды...»

Канал «ОСТАНКИНО»

7.15. Олимпийское утро. 7.50. Тираж «Спортлото». 8.00. Марафон-15. 8.30. С утра пораньше. 9.00. Полигон. 9.30. Пока все дома. 10.00. Утренняя звезда. 10.50. Под знаком «Пи». 11.40. «А музы не молчали...». Премьера телефильма. 12.35. Русский мир. 13.05. Шпаргалка. 13.10. «Подводная одиссея команды Кусто». Док. фильм. 14.00, 17.15, 23.50. Новости. 14.20. Диалог в прямом эфире. 15.00. Живое дерево ремесел. 15.35. Музыка в эфире. 16.20. Клуб путешественников. 17.25. Телелоция. 17.40. «Баскетбольная лихорадка», «Настоящие охотники за привидениями». Мультсериалы (США). 18.35. Бомонд. 18.50. Погода. 19.00. IV Московский международный телевизионный музыкальный фестиваль «Ступень к Парнасу». 19.05. А. Делон в худ. фильме «Переход» (Франция). 21.00. Воскресенье. 21.50. Спортивный уик-энд. 22.05. Любовь с первого взгляда. 22.50. Религиозная программа.

Канал «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.25. Здорово живешь. 7.40. «Бабушкина квартира». Док. фильм. 8.00. Студия «Рост». 8.30. Туркменистан: на фоне независимости. 9.00. Лад-галерея. 9.30. Доброе утро. 10.00. Аты-баты... 10.30. Знакомые мелодии. 11.00. «День войны». Док. фильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.20. Не вырубить... 13.35. Де факто. 14.05. Белая ворона. 14.50. Чемпионат мира по автогонкам «Формула-1». Гран-при Португалии. 17.00. Волшебный мир Диснея. «Гуфи и его команда», «Черный плащ». 18.00. Праздник каждый день. 18.10. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Россия — Германия. 19.25. А. Жирардо, А. Делон в фильме «Шоковая терапия». 21.10. Коробка передач. 21.25. У Ксюши. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Вечерний салон.

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. 9.30. Программа для детей. 10.00. Музыкальная программа. 10.30. Сериал п-ва Канады. 11.15. Телетеатр для детей. 12.00, 20.30. Новости. 12.10. Биографический сериал. 13.15. Телеконцерт пожеланий. 13.45. С камерой среди зверей. 14.00. Энциклопедия второй мировой войны. 14.20. Море. 15.00. В старом кино. 16.30. Он или кто? 17.10. Развлекательная программа. 17.35. Антенна. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Стоит посмеяться. 19.00. «Династия Колби». Сериал. 20.00. Вечеринка. 21.10. «Дочь сенатора». Сериал. 22.05 Тележурнал. 23.05. Спортивное воскресенье. 23.30. Публицистическая программа. 00.15. «Луковое поле». Худ. фильм. 02.15. Серьёзная музыка.

ПОЛЬША-II

8.00. Эхо недели. 8.30. Фильм для глухих. 9.20. Слово на воскресенье. 9.25. Приветствие. 9.30. Польские фамилии. 10.00, 19.50. Местная программа. 11.00, 12.00, 13.10, 15.00, 19.00. Спортивная студия. 11.10. Музыкальный фильм. 12.05. Программа для детей. 13.00 Трансляция с замковой площади. 13.35. Сериал пр-ва Франции. 15.15. Путешествие во времени и пространстве. 16.10. Тележурнал. 16.15. Телетеатр для детей. 17.00. Сериал пр-ва США. 17.30, 20.00. Телетурнир. 18.00. Концерт. 19.00. События недели. 19.20. Репортаж. 20.35. Мультфильм. 21.00 Час откровения. 22.00, 01.20. Панорама. 22.30. Необитаемый остров. 23.25. «Большие батальоны». Сериал. 01.30. Концерт.

RELAKS • ROZRYWKA • HUMOR

Z Teki Grodzieńskiej prof. Ryszarda Natusiewicza

Grodno. Fara

Cezary Mickiewicz

W DALEKIEJ NIECIECZY

W dalekiej Niecieczy.
W Nowogródzkiej Ziemi
Śpią snem wiekuistym w
mogile zbiorowej
Ci, co dali życie z marzeniami swymi.
Bohaterscy żołnierze Armii Krajowej.
Do snu ich kołyszą okoliczne lasy.
O dniach krwi i chwały
szumią w puszczy drzewa
O tym, że to były
strasznych zmagań czasy.
"Nie szumcie nam wierzby" -
wiatr w konarach śpiewa.
A ta kołysanka przypomina czasy.
I te Białe Orły na Ziemi Wileńskiej
I wojsko, któremu domem były lasy,
Które szło do boju
i na śmierć męczeńską.
Za wolność ojczyzny.
Za wolność swych braci.
Nieśli swoje życie
z brawurą młodzieńczą.
A życie jest jedno. Życiem raz się płaci.
Oddali je Polsce. - Laury ich nie wieńczą.

Ale pamięć o nich została w narodzie
Ich krwawe wysiłki nie poszły na marne.
Walczyli ofiarnie o chłodzie i głodzie.
Dali Polsce w dani swe serca ofiarne.
Dzisiaj wiatr z zachodu
w piosence swawolnej
Szumi w drzewach dla nich,
że to wielka chwała.
Niesie wieść radosną
o Polsce już wolnej
Że ich krew przelana owoce wydała.

RÓŻNE RÓŻNOŚCI

W najnowszym wydaniu "Księgi rekordów Guinnessa" znalazło się nazwisko Amerykanki Diane Witt, posiadaczki najdłuższych włosów na świecie. Mierzą one, licząc od przedziałka do ich końców, 3, 86 metra!

W Waszyngtońskim Muzeum Lotniczym i Kosmicznym wystawiony zostanie na widok publiczny odrestaurowany kadłub bombowca Boeing B 29. samolotu, który przesądził o końcu II wojny światowej - z jego pokładu zrzucono bowiem pierwszą bombę atomową na Japonię. Maszyna nosiła nazwę "Enola Gay". Poświęcono jej także film pod tym tytułem, który oglądaliśmy i na naszych małych ekranach.

DO SPRZEDANIA DYWAN LATAJĄCY OKAZJA!

"POLACY W ŚWIECIE"

Od 1992 r. ukazuje się w Paryżu ważny kwartalnik "Polacy w Świecie". Ukazuje się on z inicjatywy red. Zbigniewa Andrzeja Judyckiego, związanego z emigracyjną prasą katolicką. Całemu przedsięwzięciu patronuje komitet honorowy, do którego wchodzą tak znakomici intelektualiści, jak ks. prof. Józef Maria Bocheński, abp Zenon Grocholewski, prof. Jan Stryjeński, bp Szczepan Wesoły, prof. Jan W. Woś i inni.

Kwartalnik rejestruje biogramy żyjących i zmarłych Polaków, którzy poza granicami kraju zdobyli ponadprzeciętne osiągnięcia zawodowe, organizacyjne i twórcze.

Z okazji 15-lecia pontyfikatu Jana Pawła II zeszyt 4 kwartalnika biograficznego Polonii: "Polacy w Świecie" przynosi obszerne kalendarium życia i dokonań Karola Józefa Wojtyły aż po ogłoszenie encykliki Veritatis splendor (05. 10. 1993r.). W Drugiej części zeszyt zamieszcza 41 dalszych biogramów, wśród których przeważają życiorysy polskich księży, działających na emigracji. Są wśród nich: ks. biskup Eugeniusz Juretzko OMI (z Radzionkowa), działający w Kamerunie; ks. Czesław Nowak (z Orzesza), pracujący w wielu dziedzinach w Niemczech; ks. Józef Alojzy Pielorz (z Imielina), swego czasu naczelny bibliotekarz Papieskiego Uniwersytetu św. Urbana w Rzymie; ks. Stanisław Świerczyński (spod Katowic), zaangażowany w wielu organizacjach międzynarodowych; ks. biskup Szczepan Wesoły (z Katowic), m.in. delegat Prymasa Polski ds. duszpasterstwa polonijnego. Z osobistości świeckich, urodzonych na Śląsku, zeszyt 4 kwartalnika przynosi biogramy: artysty malarza, grafika i witrażysty Ryszarda Demela z Ustronia oraz profesora Zbigniewa Mariana Fallenbuchla z Katowic, znakomitego znawcy ekonomii i slawisty, pracującego w wielu uniwersytetach m.in. w Gujanie, Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.

"Polacy w Świecie"to ważny periodyk, który udostępnia materiały do Ilustrowanego Słownika Polonii Swiata, niewątpliwie rudymentarnego wydawnictwa dotyczącego światowej Polonii. Kwartalnik jest już teraz ważnym źródłem wiedzy, a na uwagę zasługuje też ze względu na rzetelność i wysoki poziom edytorski.

E.S.

A MIAŁO BYĆ... LEPIEJ

Jak w każdym razie zapewniali nas futurolodzy.

W 2000 roku mieliśmy mniej pracować a więcej zarabiać. Pracę mieliśmy wybierać - zgodnie z naszymi kwalifikacjami i upodobaniami. Kobiety miały uwolnić sie od uciążliwych prac domowych (wiadomo- automaty, gotowe produkty żywnościowe itp) i stać się rzeczywistymi, a nie tylko formalnymi partnerkami mężczyzn. Pustynne obszary Ziemi miały być zagospodarowane. Zniknąć miały głód i inne plagi. Świat miał być otwarty dla wszyskich, a jego mieszkańcy - bez względu na narodowość, wyznanie i kolor skóry - wolni i szczęśliwi.

Do roku 2000 jeszcze kilka lat. Jak będzie - nietrudno zgadnąć. Może jednak w następnym stuleciu coś się zmieni? Czekamy na nowe proroctwa uczonych!

WOJNA O BRODĘ

Były różne wojny. Przykładem - wojna trojańska, którą Grecy toczyli z Trojańczykami o piękną Helenę. W naszych czasach głośna była wojna futbolowa, jaka wybuchła pomiędzy Hondurasem a Salwadorem. Bezpośrednim pretekstem do niej był mecz piłki nożnej, w którym przegrał Salwador.

Była jednak również wojna o ... brodę, zwana też "wojną bokobrodów".

A zaczęło się od tego, że król Francji, Ludwik VII, wrócił do domu z wyprawy krzyżowej bez brody. Jego żona, Eleonora z Awitanii poczuła się tym wręcz dotknięta. Kpiąc i szydząc z króla-gołowąsa, zażądała, aby mąż czym prędzej zapuścił brodę i nie narażał jej na śmieszność. Król odmówił i kapryśna żona, argumentując, iż poślubiła brodatego i takiemuż ślubowała wierność i miłość małżeńską, wystąpiła o unieważnienie małżeństwa.

I... dopięła swego. Więcej - wkrótce potem poślubiła króla Anglii Henryka II (oczywiście - z brodą). Jednocześnie zażądała od swego poprzedniego małżonka zwrotu rodowych posiadłości, które wniosła mu w wianie. Ludwik i tym razem odmówił, w rezultacie czego - w 1151 roku - doszło do wojny francusko-angielskiej, która trwała aż do 1453 r. Ludwik i Eleonora już dawno oczywiście nie żyli, ale Anglicy i Francuzi wciąż walczyli, nie wiedząc, o co właściwie poszło.

Morał z tego wydaje się prosty: czasami warto ustąpić żonie, zwłaszcza gdy chodzi o rzecz tak błahą, jak broda.

Trzeba w życiu cokolwiek ścigać: laur, gazelę czy nawet zająca, ale trzeba koniecznie mieć za czymś pędzić.

A. MICKIEWICZ

*

Praca oddala od nas trzy wielkie niedole: nudę, występek i ubóstwo.

WOLTER

Głupie myśli ma każdy, lecz mądry je przemilcza.

WILHELM BUSCH

Jeśli patrzysz na kogoś, kogo lubisz, widzisz zawsze więcej niż widzą twoje oczy.

PHIL BOSMANS

*

Życie towarzyskie byłoby urocze, gdyby jeden człowiek cokolwiek obchodził drugiego.

CHAMFORT

NA WESOŁO NA WESOŁO

Żona do męża:

- Musisz się wreszcie odzwyczaić mówić: mój samochód, moje pieniądze, mój telewizor. A czego ty właściwie szukasz w łazience?

- Naszej maszynki do golenia, kochanie.

***

W muzeum turysta ogląda statuę olimpijczyka, której brak nogi, ręki i nosa. Pod statuą czyta napis: "Zwycięzca".

- A jak wygląda pokonany? - mruczy turysta.

***

Pacjent, wracający ze szpitalu z obandażowanymi uszami, spotkał kolegę, który zdziwiony pyta:

- Cóż ci się stało?

- Prasowałem sobie koszulę i wtedy zadzwonił telefon. Zamiast słuchawki przyłożyłem do ucha żelazko.

- To straszne. Ale dlaczego masz obandażowane także drugie ucho?

- Przecież musiałem zadzwonić po karetkę pogotowia.

***

W pewnej parafii, gdzie wierni zamiast monet często wrzucali na tacę guziki, proboszcz ogłosił:

-Dzisiejsza kolekta przeznaczona będzie na cele charytatywne. Ponieważ mamy już bardzo dużo guzików, uprzejmie prosimy o wrzucanie igieł i nici.

"Głos znad Niemna"
Wydawca: Związek Polaków na Białorusi
Redaktor naczelny Eugeniusz SKROBOCKI

Adres redakcji: 230005 Grodno ul.Dzierżyńskiego 32 tel.44-94-57,44-63-75

Druk: Zakłady Graficzne Grodno, ul.Poligrafistów 4
Zamówienie nr..3182
Nakład 7502 egz.

Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8
Cena 30 rb.
Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Cena prenumeraty: IV kw. 1994 r. 600 rb.,